

DRUGOSTOPENJSKI MAGISTRSKI DVODISCIPLINARNI ŠTUDIJSKI PROGRAM

FILOZOFIJA KULTURE

UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA FAKULTETA, ODDELEK ZA FILOZOFIJO

1. Predstavitev oddelka za filozofijo

Filozofija oziroma študij filozofije spada med temeljne in ustanovitvene stroke Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V prvem letu študija 1919/1920 so predavanja na filozofski fakulteti obsegala 10 področij filozofskega dela in 7 področij prirodoslovno-matematičnega dela. Predavanja so v zimskem semestru 1919/20 potekala samo na oddelkih za slavistiko in matematiko, v letnem semestru 1920 pa tudi na oddelkih za filozofijo, pedagogiko, zgodovino, geografijo, umetnostno zgodovino, romanistiko, germanistiko, klasično filologijo in primerjalno jezikoslovje – kar zadeva humanistični odsek – ter mineralogijo, geologijo, botaniko in zoologijo, fiziko in kemijo – kar zadeva prirodoslovno matematični odsek. V tedanjem Seminarju za filozofijo se je študij začel marca 1920, potem ko je fakultetni svet 11. marca 1920 poveril predavanja iz teoretske filozofije privatnemu docentu zagrebške filozofske fakultete dr. Francu Vebru: zato ta datum velja za dejanski začetek univerzitetnega študija filozofije v slovenskem jeziku. V latinskem jeziku pa so bili filozofski višji študiji (*studia superiora*) vzpostavljeni v jezuitskem kolegiju v Ljubljani 4. novembra 1704 na pobudo *Academiae operosorum*. Tako ima filozofija v Ljubljani dva rojstna datuma: latinskega in slovenskega, in je v tem podobna Gradcu.

V svoji 90-letni zgodovini je program študijev je program študija filozofije večkrat vsebinsko, teoretsko in metodološko nadgrajen in prilagojen novim potrebam, ki so jih filozofiji kot utemeljitveni in integrativni vedi narekovali na eni strani razvejanost sodobne filozofije, na drugi strani pa procesi univerzitetnih reform po drugi svetovni vojni. Te preureditve so: 1950/51 (enopredmetni program), 1959/1960 (dvostopenjski program), 1971, 1978, 1985/86 (enopredmetni in dvopredmetni program), preureditev tega programa 1991/92.

Splošni proces prenove študijskih programov v skladu s smernicami bolonjskega procesa pa tudi razvoj filozofije in filozofskih znanostih v zadnjih desetletjih narekujeta temeljito posodobitev študijskega programa Filozofije, ki je razvidna tudi iz delitve nekdanjega dodiplomskega študija na dve stopnji, vrednotenja študentskega dela s kreditnimi točkami in ustrežnejše strukturacije programa.

Oddelek za filozofijo je oblikoval tri magistrske študijske programe, ki so preoblikovanje treh predbolonjskih študijev: enopredmetnega nepedagoškega, dvopredmetnega pedagoškega in dvopredmetnega nepedagoškega.

V bolonjski generalni shemi so bili tako zasnovati trije magistrski programi: enotni drugostopenjski program Filozofija z dvema smerema, pedagoški dvopredmetni program Filozofije in magistrski dvopredmetni program Filozofija kulture.

1.1. Dvodisciplinarni magistrski študijski program 2. stopnje

FILOZOFIJA KULTURE

Drugačen položaj humanističnih in družboslovnih ved 21. stoletju zahteva novo opredelitev filozofije v razmerju do teh ved, pa tudi do znanosti, kulture in družbe sploh. To razmerje najustreznejše zajema prav filozofija kulture, kolikor »kulturo« razumemo v najširšem smislu refleksije mnogovrstnih človeških dejavnosti in stvaritev v razponu od religiozne in umetniške izkušnje do znanstvenega raziskovanja z vsemi etičnimi in družbenimi implikacijami.

Uvedba študija »Filozofije kulture« v povezavi z antropološko in sociološko usmerjenimi študiji kulture omogočila celovit pristop k fenomenu kulture, kar ni pomembno le za vzpostavljanje kvalitetnejšega študija na Filozofski fakulteti, pač pa tudi za vzpostavljanje ustreznega odnosa do kulture na Slovenskem sploh. Tudi jezikovna identiteta se lahko vzdržuje le na podlagi ustrezno koncipiranih univerzitetnih študijev, ki upoštevajo mednarodni okvir razvijanja humanistične vednosti in prenosa znanj.

Vpeljava novega dvopredmetnega programa druge stopnje »Filozofije kulture« ne predstavlja nikakršne dodatne finančne opredelitve, saj so vsi predmeti, ki tvorijo jedro programa, povzeti iz dosedanjega enopredmetnega in dvopredmetnega študija filozofije. Upoštevajoč osnovne usmeritve reforme univerzitetnega študija je Oddelek za filozofijo sprejel odločitev, da se dosedanji nepedagoški dvopredmetni študij filozofije smiselno preoblikuje v dvopredmetni študij »Filozofije kulture«, pri čemer zagotavlja vse kadrovske možnosti za njegovo izvajanje. Humanistični in družboslovni študij s tem pridobijo nov horizont obravnave, filozofija pa novo perspektivo preišljanja.

Študij naj bi se koncipiral po zgodovinski in disciplinarni osi. V prvo sodijo predmeti, ki so povezani z evropskim in zunajevropskim duhovnim izročilom, v drugo pa predmeti, ki disciplinarno utemeljujejo področje filozofije kulture (predmeti, ki so povezani z splošno teorijo in razumevanjem kulture, področja delovanja, ustvarjanja, vrednotenja in spoznavanja, soodnosi: jezik in sporazumevanje, kultura: družba, humanost in humanizem, umetnost, nove tehnologije...).

Na tej podlagi se program primerno povezuje in dopolnjuje tudi z drugimi študijskimi programi na Filozofski fakulteti, hkrati pa jim sam ponuja tiste potrebne humanistične podlage, ki so doslej iz različnih razlogov manjkale.

V oblikovanju dvopredmetnega programa druge stopnje »Filozofija kulture« Oddelek za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani vidi svoj prispevek k reformi humanističnih študijev, k filozofsko-kritični obravnavi vprašanj humanosti v današnjem času in k uravnoteženemu, humano naravnemu razvoju Slovenije znotraj evropske integracije, katere ključen element je prav kultura v priznavanju različnosti identitet, ki je že od nekdaj skrb filozofije.

2. Podatki o študijskem programu Filozofija kulture

Dvodisciplinarni magistrski študijski program 2. stopnje Filozofija kulture traja 2 leti (4 semestre) in obsega skupaj 60 kreditnih točk.

Sestavljen je iz obveznih strokovnih predmetov, ki tvorijo prepoznavnost programa, in iz izbirnih strokovnih predmetov, ki jih študent izbere iz nabora predmetov enopredmetnega drugostopenjskega magistrskega študija Filozofija in iz drugostopenjskega dvopredmetnega pedagoškega magistrskega študija filozofije.

Strokovni naslov, ki ga pridobi diplomant/ka, je magister filozofije kulture oziroma magistrica filozofije kulture.

3. Opredelitev temeljnih ciljev programa oz. splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc

Temeljni cilji programa:

Študentke in študenti v okviru drugostopenjskega dvodisciplinarnega študijskega programa »Filozofija kulture « z intenzivnim in poglobljenim študijem ponujenih filozofskih vsebin širijo in nadgrajujejo svoje znanje o filozofski problematiki iz različnih teoretskih ter metodoloških pristopov. S podrobnim razčlenjevanjem izbranih filozofskih problemov in oblikovanjem njihovih rešitev, z refleksijo miselno zahtevnih filozofemov, z branjem, analizo in interpretacijo temeljnih filozofskih besedil in skrbno presojo njihovih kompleksnih argumentov ter s kritično uporabo strokovne literature razvijajo veščine, potrebne za samostojno znanstveno-raziskovalno delo na področju filozofije, pa tudi na ostalih znanstvenih področjih, ter sposobnost oblikovanja odgovorov ali stališč do temeljnih filozofskih vprašanj in problemov.

Študij »Filozofije kulture« v povezavi z antropološko in sociološko usmerjenimi študiji kulture omogoči celovit pristop k fenomenu kulture in k vzpostavljanju ustreznega odnosa do kulture na Slovenskem sploh. Tudi jezikovna identiteta se lahko vzdržuje le na podlagi ustrezno koncipiranih univerzitetnih študijev, ki upoštevajo mednarodni okvir razvijanja humanistične vednosti in prenosa znanj.

Cilj študijskega programa je, da po uspešnem zaključku diplomantke in diplomante usposobi za delo na raziskovalnih in izobraževalnih institucijah ali za samostojno publicistično in prevajalsko delo ter za delo v knjižnicah, uredništvih založniških in medijskih hiš ter drugih kulturnih ustanovah, ki se ukvarjajo s spremljanjem, raziskovanjem in negovanjem svetovne in domače filozofske in splošno humanistične dediščine.

Splošne kompetence, ki jih diplomanti pridobijo s programom:

- diplomanti logično in abstraktno analizirajo, sintetizirajo in vrednotijo;
- znajo poglobljeno izražati znanja z obeh strokovnih področij v pisni in ustni obliki in jih kritično vrednotiti;
- kompetentno prenašajo intra- in interdisciplinarna znanja v prakso;
- samostojno poglobljajo in izpopolnjujejo ter povezujejo pridobljena znanja in usposobljenosti z različnimi strokovnimi področji;
- kontekstualizirajo in samostojno nadgrajujejo informacije;
- prenašajo svoja znanja in sposobnosti na druga problemska področja (sposobnost transferja);
- rešujejo probleme, konfliktna situacije in delovne naloge intra- in interdisciplinarno;
- so usposobljeni za timsko reševanje problemov;
- znajo organizirati in voditi strokovne skupine;
- so sposobni (samo)evalvacije in (samo)ocenjevanja ter kritičnega in celostnega razmišljanja;
- samostojno poiščejo, interpretirajo in uporabljajo nove vire znanja na strokovnih in znanstvenih področjih;
- so usposobljeni za strokovno in učinkovito uporabo IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi, predstavitvi in posredovanju informacij;
- zagotavljajo kvaliteto lastnega dela ter zvišujejo standarde kakovosti v delovnem okolju.

Predmetnospecifične kompetence, ki jih diplomanti pridobijo s programom:

- zmožnost samostojnega branja, komentiranja, interpretiranja in kritičnega ovrednotenja temeljnih in drugih besedil filozofije in filozofije kulture,

- veščine ovrednotenja epistemološkega dometa besedil in epistemologizacije znanja,
- poznavanje konceptualnega aparata različnih filozofij ter zmožnost primerjalne analize in kritičnega ovrednotenja,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju zgodovine filozofij kulture ter primerjalne analize in refleksije na tem področju,
- zmožnost aktivnega vključevanja v družbeno diskusijo, posebej kar zadeva razvojne perspektive Slovenije
- zmožnost humanistične orientacije v ključnih vprašanjih oblikovanja družbe znanja,
- skrb za slovensko evropsko in svetovno intelektualno in kulturno dediščino,
- zmožnost uporabe metodologije raziskovanja na področju raziskovanja filozofije in kulture in pri analizi najbolj relevantnih družbenih tematik,
- zmožnost uporabe poklicne etike,
- oblikovanje aktivnega odnosa do kulturnega okolja.

4. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Predvideno število razpisanih mest študentov je 30.

Trajanje študija: 2 leti

Vpisni pogoji:

V magistrski dvodisciplinarni študijski program 2. stopnje Filozofija kulture se lahko vpiše, kdor je končal:

1. prvostopenjski univerzitetni študijski program filozofije;
2. univerzitetni študijski program 1. stopnje z drugih strokovnih področij, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo od 10 do največ 60 kreditnih točk iz nabora temeljnih predmetov;
3. študijski program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, sprejet od 1.1.1994 do 11.6.2004, če je kandidat pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo do 10 do 60 kreditnih točk iz nabora temeljnih predmetov.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji. Nabor temeljnih predmetov je naslednji: Ontologija (5 ECTS), Vstop v estetiko (5 ECTS), Etika (5 ECTS), Antična filozofija 1 (3 ECTS), Antična filozofija 2 (4 ECTS), Novoveška filozofija (5 ECTS),

Zgodovina fenomenologije (5 ECTS), Hermenevtika (5 ECTS), Logika in argumentacija (5 ECTS), Osnove analitične filozofije (5 ECTS), Filozofija narave (5 ECTS), Socialna filozofija (5 ECTS), Nemška klasična filozofija (5 ECTS), Strukturalizem in psihoanaliza (3 ECTS).

Obveznosti določi tudi drugi oddelek, ki izvaja dvodisciplinarni program.

Pogoje za vpis na študij izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini.

Če je sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati iz prve, druge, tretje in četrte alineje izbrani glede na:

-povprečna ocena na prvostopenjskem oz. dodiplomskem študiju	50% točk
-ocena diplomskega izpita oz. diplomske naloge	50% točk

kandidati iz pete alineje pa glede na :

-povprečna ocena na dodiplomskem študiju	30% točk
-ocena diplome	30% točk
-ocena diferencialnih izpitov	40% točk

Natančna določila so vsako leto objavljena v *Razpisu za vpis*, ki ga pripravi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

5. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Visokošolski zavod kandidatom priznava pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom, in sicer kot opravljeno študijsko obveznost, ovrednoteno po ECTS.

Filozofska fakulteta kandidatom in kandidatkam lahko prizna pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolijo, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je študent izdelal pred vpisom),
- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),
- upoštevajo ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih enot progama, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznano znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis, kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS. Na podlagi meril za priznavanje Filozofska fakulteta prek ustaljenega postopka obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami statuta in Pravil FF.

6. Pogoji za napredovanje po programu

Pogoji za napredovanje po študijskem programu so usklajeni s 151. členom statuta Univerze v Ljubljani. Za napredovanje v višji letnik študijskega programa mora študent opraviti študijske obveznosti v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT) za posamezni letnik.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim

programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT za posamezni letnik).

7. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študijskega programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 60 KT. Ker gre za dvopredmetni študijski program, mora študent oz. študentka za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini, v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT

8. Prehodi med študijskimi programi

Prehode med programi urejajo: Merila za prehode med študijskimi programi (Ur.l.RS št 45/94 in 78/98); Statut UL (181. - 189. člen); Zakon o visokem šolstvu - ZviS-UPB3 (Ur.l.RS št. 119/06); Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu - ZviS-E (Ur.l.RS št. 94/06)

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

9. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja posameznih predmetov in modulov so določeni za vsak predmet oz. modul v učnih načrtih. Obsegajo ustne in pisne izpite, kolokvije, teste, seminarske naloge, ustne predstavitve ipd. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) in 1-5 (negativno). Pri ocenjevanju se upošteva Statut UL in izpitni režim FF.

Ocenjevalna lestvica:

- 10: odlično (izjemni rezultati, zanemarljive napake, brez vrzeli);
- 9: prav dobro (nadpovprečno znanje, nekaj manjših napak, brez vrzeli);
- 8: prav dobro (solidni rezultati, manjše vrzeli);
- 7: dobro (dobro znanje, večje napake in vrzeli);
- 6: zadostno (znanje ustreza minimalnim kriterijem);
- 5-1: nezadostno (znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

10. Predmetnik

Predmetnik je zasnovan okoli predmetov, ki so jih nosilci posebej oblikovali za filozofski študij s specifičnimi poudarki na kulturni kritiki in refleksiji. Predmeti iz filozofije kulture, ki predstavljajo jedro študija, so v dveh skupinah. Pet obveznih predmetov, ki so razporejeni po obeh letnikih (trije v prvem, dva v drugem), ter šest izbirnih specifično filozofsko-kulturnih predmetov (»Izbirni strokovni predmet iz filozofije kulture«), ki jih študent izbere iz nabora osmih ponujenih. Poleg tega področno specifičnega jedra, program obsega še dva izbirna strokovna filozofska predmeta (»Izbirni strokovni filozofski predmet«), ki ju študent izbere iz nabora predmetov, ki se izvajajo na Oddelku za filozofijo v okviru enopredmetnega drugostopenjskega magistrskega študija filozofije. Ker se filozofija kulture interdisciplinarno povezuje tudi z drugimi humanističnimi in družboslovnimi disciplinami, program vključuje tudi en širši izbirni predmet, ki ga študent prosto izbira iz študijskih programov na drugih oddelkih Filozofske fakultete ali katere druge fakultete oziroma univerze v Sloveniji ali v tujini. Študentske obveznosti tako sestavlja štirinajst enot, ki jih študent opravi z ustnim izpitom ali seminarsko nalogo. Vse enote so enosemestrne. Študij se zaključi z magistrskim delom, ki je kot učna enota razdeljen v tretjem in četrtem semestru. V tretjem semestru študent z mentorjem izbere in pripravi tezo, četrty semester pa je posvečen pisanju dela.

1. semester										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pre d.	Sem .	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1.	Antični temelji Evrope	red.prof.dr. Franc Zore	15	15				60	90	3
2	Kaj je razsvetljenje	red.prof.dr. Eva D. Bahovec, izr.prof.dr. Zdravko Kobe, izr.prof.dr. Igor Pribac	15	15				60	90	3
3	Čustva in spoznanje	red.prof.dr. Olga Markič	15	15				60	90	3
4.	Izbirni strokovni predmet iz fil. kulture 1		15	15				60	90	3
5	Izbirni strokovni predmet iz fil. kulture 2		15	15				60	90	3
SKUPAJ			75	75				300	450	15
DELEŽ			17 %	17%				66%	100%	

2. semester										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Znanost, družba in vrednote	doc.dr. Sebastjan Vörös	15	15				60	90	3
2	Kulturna hermenevtika	red.prof.dr. Dean Komel	15	15				60	90	3
3	Izbirni strokovni predmet iz fil. kulture 3		15	15				60	90	3
4	Izbirni strokovni predmet iz fil. kulture 4		15	15				60	90	3
5	Izbirni strokovni predmet iz fil. kulture 5		15	15				60	90	3
SKUPAJ			75	75				300	450	15
DELEŽ			17%	17%				66%	100%	

3. semester										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pre d.	Sem .	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Izbirni strokovni predmet iz fil. kulture 6		15	15				60	90	3
2.	Izbirni strokovni filozofski predmet 1		30	30				90	150	5
3.	Izbirni predmet - širše		30	30				60	120	4
5	Magistrsko delo - izbira in priprava teme							90	90	3
SKUPAJ			75	75				300	450	15
DELEŽ			17%	17%				66%	100%	

4. semester										
Za p. št.	Učna enota	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pre d.	Sem .	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Izbirni strokovni filozofski predmet 2		15	15				60	90	3
2	Magistrsko delo							360	360	12
SKUPAJ			15	15				420	450	15
DELEŽ			4%	4%				92%	100%	

IZBIRNI STROKOVNI PREDMETI IZ FILOZOFIJE KULTURE 1,2,3,4,5,6: študent izbere 6 izmed 8 navedenih predmetov										
Za p. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS
			Pre d.	Sem .	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. š.			
1	Ženske študije in filozofija	red.prof.dr. Eva D. Bahovec	30					60	90	3
2	Filozofija umetnosti in kulture	Doc.dr. Valentina H. Sorčan	30					60	90	3
3	Začetki evrop. znan. in umet.	red.prof.dr. Franc Zore	15	15				60	90	3
4	Zgodovina azijskih idej	red.prof.dr. Maja Milčinski	15	15				60	90	3
5	Filozofija prostora in časa	red.prof.dr. Marko Uršič		30				60	90	3
6	Filozofija glasbe	red.prof.dr. Franc Zore	15	15				60	90	3
7	Postkulturnost	red.prof.dr. Dean Komel	20	10				60	90	3
8	Večkulturnost in pravičnost	Izr.prof.dr. Igor Pribac	15	15				60	90	3
SKUPAJ			150	90				480	720	24

* Predmeti pod zaporedno številko 1.-4. se izbirajo in izvajajo v ZIMSKEM SEMESTRU, predmeti pod zaporedno številko 5.-8. se izbirajo in izvajajo v LETNEM SEMESTRU

** Zaradi različnega razmerja seminarjev in predavanj pri posameznih »Izbirnih strokovnih predmetih iz filozofije kulture« se lahko spremeni v predmetniku navedeno razmerje predavanj in seminarjev

IZBIRNA STROKOVNA FILOZOFSKA PREDMETA 1 in 2. študent izbere dva predmeta izmed nabora predmetov na magistrskem programu FILOZOFIJA – ENOPREDMETNI										
	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	EC TS
			Pre d.	Sem .	Vaj e	Klinič ne vaje	Druge obl. š.			
1	Bioetika	izr. prof. dr. Igor Pribac	30	30	0					5
2	Didaktika filozofskih praks	izr. prof. dr. Marjan Šimenc	30	0	15					4
3	Epistemologija znanosti	doc. dr. Sebastjan Vörös	15	15	0			60	90	3
4	Estetika vsakdanjega življenja	red. prof. dr. Lev Kreft	15	15						3
5	Etika in moralna teorija	red. prof. dr. Matjaž Potrč	30	30	0			90	150	5
6	Fenomenologija in hermenevtika	red. prof. dr. Dean Komel	30	30	0			60	150	5
7	Fenomenološki seminar	red. prof. dr. Dean Komel	0	30	0			60	90	3
8	Filozofija kognitivnih znanosti	red. prof. dr. Olga Markič	20	10	0					3
9	Filozofija religije	red. prof. dr. Franci Zore	30	30	0					3
10	Filozofija utopistike	red. prof. dr. Cvetka Tóth	15	15	0			60	90	3
11	Filozofske šole Azije	red. prof. dr. Maja Milčinski	30	0	0			60	90	3
12	Grška etika	red. prof. dr. Franc Zore	15	15	0			60	90	3
13	Izbrana poglavja iz NKF	izr. prof. dr. Zdravko Kobe	30	30	0			90	150	5
14	Izbrana poglavja iz novoveške fil.	red. prof. dr. Miran Božovič	30	30	0			60	150	5
15	Kritična teorija družbe	izr. prof. dr. Zdravko Kobe	15	15	0			30	90	3
16	Okoljska etika	izr. prof. dr. Igor Pribac	15	0	15			30	90	
17	Platon in platonizem	red. prof. dr. Franci Zore	15	15	0					3
18	Sodobna estetika	doc. dr. Valentina Hribar Sorčan	30	30	0			90	150	5
19	Sodobna fenomenologija	izr. prof. dr. Janko Lozar	15	15	0					3
20	Sodobna filozofska kozmologija	red. prof. dr. Marko Uršič	30	0	0					3
21	Poststrukturalizem	red. prof. dr. Eva D. Bahovec	30	0	0			30	90	3
22	Sodobna metafizika	red. prof. dr. Cvetka Tóth	60	0	0					5
23	Sodobna politična filozofija	izr. prof. dr. Igor Pribac	30	0	30			90	150	5
24	Sodobni problemi etike	red. prof. dr. Borut Ošljaj	30	0	0			60	90	3
25	Teme grške in sodobne	red. prof. dr. Dean	30	30	0			60	150	5

	filozofije	Komel								
26	Teoretska psihoanaliza	red. prof. dr. Mladen Dolar	15	15	0			60	90	3
27	Teorije zavesti	red. prof. dr. Olga Markič	15	15	0					3
28	Veber in njegova šola	red. prof. dr. Andrej Ule	15	15	0			60	90	3
29	Vidiki sodobne filozofske analize	doc. dr. Borut Cerkovnik	30	30	0					5
SKUPAJ										

- **Izbirni predmet – širše:** študent prosto izbira iz študijskih programov na drugih oddelkih Filozofske fakultete ali katere druge fakultete oziroma univerze v Sloveniji ali v tujini. Predmeti morajo biti kreditno ovrednoteni.

11. Predstavitev posameznih predmetov

Začetki evropskih znanosti in umetnosti

Nosilec in izvajalec: red. prof. dr. Franc Zore (3 ECTS)

Predmet v petih sklopih posreduje, izhajajoč iz izbranih temeljnih antičnih besedil, temeljit vpogled v začetke in razvoj znanosti in umetnosti v antični Grčiji:

1. Znanosti: Grška kozmologija in astronomija od Anaksimandra do Proklosa; elementi grške matematike in matematični pojem analize; filozofska antropologija in medicina: Hipokrat in Galen.
2. Platon in Aristotel o matematiki in o znanostih. Aristotel: logika in topika, kozmologija; biologija in psihologija.
3. Grške umetnosti: izvor in bistvo pesništva in umetnosti; grška glasba in teorija glasbe; umetnosti in polis: grška drama in gledališče; umetnosti in vzgoja.
4. Antična retorika, nastanek gramatike in teorije jezika.
5. Filozofija umetnosti: Platon, Aristotel. Znanost, umetnost in filozofija v antiki.

Študent pridobi sposobnost za "merjenje" in vrednotenje sodobnih znanosti in umetnosti, zna videti umetnosti kot načina spoznavanja sveta, oblikuje presojo o povezavah med svetom znanosti in svetom življenja ter zna dojeti sodobne znanosti kot epohalno dogajanje. Predmet prispeva tudi k oblikovanju osebnega ethosa in profesionalne etike.

Filozofija prostora in časa

Nosilec in izvajalec: prof. dr. Marko Uršič (3 ECTS)

Seminar obsega naslednje tematske sklope:

Prostor in čas v antični filozofiji. Predsokratiki: *apeiron* in *sfairos*. Platonov *Timaj* in Aristotelova *Fizika*. Plotin in Avguštin o času in večnosti. Ciklični, linearni in mistični čas.

Prostor in čas v renesančni in novoveški filozofiji. Nikolaj Kuzanski: »središče je povsod, oboda ni nikjer«. Neskončni univerzum Giordana Bruna. Absolutni vs. relacijski prostor/čas: Newton in Leibniz. Kantov *a priori* in neevklidske geometrije.

Prostor-čas v sodobni filozofiji in znanosti. Prostor-čas v Einsteinovi relativnostni teoriji in v kvantni mehaniki. Mnoštvo geometrij in topologij prostora, hiperprostori in »brane«. Prostor-čas in »multiverzum«. Anizotropija časa in vzročnost. Možnost »sklenjenih časovnih zank« in logični paradoksi.

Fenomenološki prostor/čas. Husserl, Heidegger, Merleau-Ponty, Bachelard idr. Čas, končnost in večnost, fizika in metafizika.

Seminar *Filozofija prostora in časa* razvija sistematično in poglobljeno refleksijo o prostoru/času, njuno analitično in fenomenološko obravnavo ter *povezavo* tako z metafiziko na eni strani kakor tudi z vsakdanjim izkustvom prostora/časa na drugi. Predmet je izrazito *interdisciplinaren*, namenjen je tudi širšemu krogu študentov, tako humanistike kot naravoslovja.

Čustva in spoznanje

Nosilka in izvajalka: red. prof. dr. Olga Markič (3 ECTS)

Pri predmetu so najprej predstavljena čustva skozi zgodovino filozofije (Aristotel, Descartes, Hume), nato pa jih obravnavamo z vidika sodobnih teorij, ki se osredotočajo na kvalitativne vidike (občutki) in na spoznavne (kognitivne) vidike. Slušatelji spoznajo biološke osnove in skozi socializacijo pridobljene in naučene oblike čustev. Posamezna čustva (strah, ljubezen, sreča, zavist,...) se podrobneje opredelijo in analizirajo ob obravnavi umetniških del. Slušatelji na primerih spoznavajo, kakšna je vloga čustev in spoznavanja pri oblikovanju kulturnega življenja in v procesu vrednotenja in odločanja, še posebej pri vprašanjih etike in estetike.

Študentje pridobijo sposobnost razumevanja različnih vlog čustev: kognitivne vloge, motivacijske vloge, ekspresije kvalitativnih vidikov in vloge vrednotenja pri odločanju. Pridobljeno znanje jim pomaga pri razumevanju kulturnih pojavov in pri oblikovanju lastnih stališč

Zgodovina azijskih idej

Nosilec in izvajalec: red. prof. dr. Maja Milčinski (3 ECTS)

Predmet uvaja v posebnosti azijskih teoretskih produkcij v njihovih zgodovinskih perspektivah. Posreduje osnovo razumevanja idejnih tokov Perzije, Indije, Kitajske, Tibeta in Japonske, kar zajema filozofsko-religijske smeri hinduizma, budizma, jainizma, zoroastrizma, sikhizma, daoizma, konfucijanstva, neokonfucijanstva, mohizma, šintoizma itd. Obenem predmet uvaja v vprašanje odnosa med religijo in filozofijo v islamu, ki se vpenja v širšo tematiko logike in argumentacije ter vizije svetega v Aziji. Problematizirani so stiki z evropskimi in po drugi svetovni vojni ameriškimi idejnimi tokovi ter povezava le-teh z lokalnimi tradicijami, pri čemer je poleg vpliva azijske misli na evropsko izpostavljen tudi vpliv evropskih idej na filozofsko spekulacijo Azije. Obravnavana je postmoderna produkcija Azije in njeno vključevanje v medkulturni filozofski diskurz. Integralna podoba uveljavljenih tokov azijskih filozofij omogoča kritičen odnos do novih religij in sekt, pri čemer se izogiba kakršnemukoli vrednotenju ali ocenjevanju modernega sprejemanja obravnavnih miselnih tokov. Pomaga pri oblikovanju kritičnega mišljenja in usposablja slušatelje za soočanje z azijskimi idejnimi tokovi in etičnimi izzivi, ki jih le-ti prinašajo.

Ženske študije in filozofija

Nosilka in izvajalka: red. prof. dr. Eva D. Bahovec (3ECTS)

Predmet je namenjen seznanjanju s temeljnimi pojmi ženskih študij in študij spola ter aktualnih razprav in dogodkov na tem področju.

Vsebina vključuje naslednje glavne tematske sklope: teoretska ozadja ženskih študij in študij spola; pomen ženskih, lezbičnih in gejevskih gibanj; pojem in figure Drugega; zgodovina telesa; telo in vsakdanje življenje; materinstvo in reprezentacija; očetovska metafora in očetovstvo; ljubezen in želja; moške in ženske fantazije; seksualnost in današnji čas; homoseksualnosti pri Michelu Foucaultu in Judith Butler; spolna razlika pri Jacquesu Lacanu, Luce Irigaray, Catherine Malabou idr.; analiza aktualnih kulturnih pojavov z vidika spola in seksualnosti; kritična analiza aktualnih razprav in dogodkov, povezanih s spolom, seksualnostjo in diskriminacijo.

Kaj je razsvetljenstvo?

Nosilci in izvajalci: izr. prof. dr. Zdravko Kobe, red. prof. Eva D. Bahovec, izr. prof. dr. Igor Pribac (3 ECTS)

Cilj predmeta je skozi pregled historičnega loka od Kanta in Hegla do Foucaulta in Derridaja predstaviti razsvetljenstvo kot držo kritičnega mišljenja, ki nenehno preizprašuje svoje lastne predpostavke, razbija samoumevnosti in nazadnje terja subjektivni angažma.

Vsebina: Splošne poteze razsvetljenstva kot historičnega in intelektualnega gibanja; Kantov in Mendelssohnov odgovor na vprašanje »Kaj je razsvetljenstvo?«;

Fichtejeva opredelitev naloge učenjaka. Razsvetljenstvo kot emancipacijska drža mišljenja, ki se vpisuje v sodobnost in terja subjektov osebni zastavek. Historične figure kritične drže (Marx, Nietzsche, Freud) in njihove teorije (teorija ideologije oziroma fetišizma, pojem nezavednega). Njihov vpliv v nekaterih delih filozofije XX. stoletja: kritična teorija družbe (Adorno, Horkheimer, Marcuse) in (post)strukturalizem (Althusser, Foucault, Derrida). Razmerje med filozofijo in oblastjo; drža kritičnega intelektualca. Samovpis filozofije v aktualnost in analiza izbranih sodobnih primerov.

Znanost, družba, vrednote

Nosilec in izvajalec : doc. dr. Sebastjan Vörös (3 ECTS)

Predmet seznanja študentke in študente z medsebojnim prepletanjem znanosti in družbe in z vrednotno problematiko znanosti. Usmerja se k nekaterim osrednjim vprašanjem socialne epistemologije znanosti in socialne kognicije v znanosti in k etično-vrednotnim dilemam znanstvenega raziskovanja in spoznanja. Snov predmeta zajema predstavitev, razumevanje in kritično analizo

"kognitivnega" in "socialnega" preobrata v teoriji znanosti;

osnovnih konceptov in teorij socialne epistemologije in socialne kognicije;

družbenega značaja znanstvenega znanja (socialna konstrukcija znanstvenih dognanj, skupinska intencionalnost v znanstvenih skupinah, znanstveno znanje kot skupno znanje in emergentni pojav znanstvenih skupnosti);

znanosti kot paralelno porazdeljenega informacijsko-spoznavnega procesa;

družbene moči znanosti: znanost kot norma racionalnosti, kot splošno delo, kot produktivna sila, kot družbeni kapital;

kritičnih razmerij med znanostjo, demokracijo in civilno družbo;

internih in eksternih vrednot znanstvenega raziskovanja;

dilem med vrednotno nevtralnostjo in vrednotno vezanostjo znanstvenega raziskovanja (predvsem v humanistiki in družboslovju);

etičnih dilem razvoja znanosti in tehnike in etike znanosti.

Kulturna hermenevtika

Nosilec in izvajalec: red. prof. dr. Dean Komel (3 ECTS)

Uvodoma so predstavljeni zgodovinski in sodobni vidik pojmovanja kulture v razmerju do filozofije.

Filozofsko pojmovanje kulture je nadalje obravnavano v razmerju do religije, umetnosti, znanosti in politike. Posebna pozornost je namenjena specifičnosti humanističnih ved, koliko najdejo svoj aplikativni smisel v kulturi. K temu se priključuje obravnava vpliva informacijskih tehnologij na kulturo v njenem družbenem in ustvarjalnem pomenu.

Razumevanje kulture v družbenem kotekstu je danes povezano predvsem s široko problematiko interkulturalnosti, ki terja filozofsko refleksijo pojmovnja identitet in različnosti. K temu se pridružujejo tudi elementi pop kulture, ki predstavlja prevladujoči način kulturnega posredovanja danes.

Naposled je obravnavan še smisel še smisel ustvarjalnosti, ki se izmika kulturni inštituciji in kaže na njene meje.

Filozofija glasbe

Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Franci Zore (3 ECTS)

Po eni strani gre pri predmetu za vprašanje, kaj je od antike do danes glasba, kaj je filozofija in kaj je filozofija glasbe. Pri tem so poudarki naslednji: antični, srednjeveški in novoveški zgodovinski izvori razumevanja glasbe; razumevanje glasbe od renesanse do Hegla; Schopenhauer, Wagner in Nietzscheje; Adorno in »nova glasba«; fenomenologija glasbe (Ingarden, razumevanje glasbe iz Heideggrovega mišljenja umetnosti); možnosti hermenevtike glasbe. Po drugi strani pa gre za probleme, ki se bolj neposredno tičejo samega glasbenega ustvarjanja, kjer gre za naslednja vprašanja: samorazumevanje glasbenih ustvarjalcev in poustvarjalcev; možnosti filozofije sodobnih glasbenih zvrsti. Filozofija glasbe je seveda povezana tudi z estetiko, hkrati pa ima od Pitagora naprej glasba tudi širše filozofske dimenzije. Gre torej za poznavanje glavnih stališč sodobnih filozofov različnih usmeritev o glasbi, pa tudi zgodovinsko ozadje teh razprav. Ob poznavanju različnih razumevanj glasbe lahko ta spoznanja navezuje tudi na konkretne glasbene fenomene, iz katerih določene razprave izhajajo.

Antični temelji Evrope

Nosilec in izvajalec: red.prof.dr. Franci Zore (3 ECTS)

Skozi temeljna vprašanja, kaj je Evropa, kaj evropska kultura in kaj evropska filozofija, se predmet osredotoča na zgodovinski pregled grškega in rimskega sveta, vključno z njegovim vplivom v krščanstvu in posebej v renesansi, kjer obnova antičnega ideala postaja hkrati začetek modernega sveta. Tematsko se osredotoča na naslednja področja: razumevanje človeka; znanost od antike do znanstveno-tehnične revolucije; kult in kultura; techne-ars-umetnost; nous kot izvor umnosti in duhovnosti. Obravnava tudi sodobna razumevanja vloge antike v konstituiranju Evrope. Gre za vprašanje, kako se je Evropa konstituirala skozi odnos do antičnega sveta, predvsem filozofije. Na eni ravni gre za neposredni vpliv antike, na drugi pa vpliv prek antične tradicije. Ta se v zgodovini kaže predvsem kot krščanska tradicija, ki se je oblikovala skozi srečanje religijskih elementov z antično filozofijo, ter kot renesančna tradicija, ki je postavila določene elemente za vzpostavitev novoveškega sveta, s tem pa tudi za današnji svet. Tako se spraševanje po izvorih sodobnih fenomenov z različnih področij človekovega sveta vrača zopet k vprašanju antičnih izvorov.

Filozofija umetnosti in kulture

Nosilka in izvajalka: doc. dr. VALENTINA HRIBAR SORČAN (3 ECTS)

Študent-ka naj bi s pomočjo tega predmeta bolj poglobljeno analiziral-a različne dimenzije kulture in umetnosti, tudi interdisciplinarno, v navezavi na sodobno znanost in tehnologijo ter industrijo (design), kot tudi bolje razumeti prežetost vsakdanjega življenja z estetiko (estetizacija). Poudarek bo na razumevanju sodobnejših teorij kulture in umetnosti 20. in 21. st. Pristop bo zajel različne filozofske usmeritve, od fenomenološke do analitične in sodobnih kognitivnih (nevroloških pristopov) ved pri razumevanju umetniške in kulturne ustvarjalnosti; predmet bo izhajal tudi iz sodobne filozofske antropologije (umetnosti) in kulturoloških vsebin.

Postkulturnost

Nosilec in izvajalec: prof. dr. Dean Komel (3 ECTS)

Soočenje s filozofsko obravnavo kulture omogoča, da študent-ka razvije diskusijske in argumentativne zmožnosti predvsem v razmerju do konfliktnosti sodobne družbe, ki so zgodovinsko in institucionalno opredeljene. Pri predmetu bodo obravnavan naslednja področja: Konstrukcija in dekonstrukcija filozofskega kanona po Nietzscheju; Humanizem, antihumanizem, posthumanizem ; Današnja diskusija o spolni razliki; Izkustvo in konstrukcija, Naravno – nenaravno; Forme imperializma; Pokrivanje islam; Vzhod - Zahod / Sever – Jug; Evropska poedintiteta; O krizi in svobodi.

Večkulturnost in pravičnost**Nosilec in izvajalec:izr. prof. dr. Igor Pribac (3 ECTS)**

Predmet obravnava opredelitev kulturne identitete in njene pojavne oblike. Obravnava vprašanja pravičnosti kot moralni in politični koncept. Kulturni pluralizem in razpotja demokratičnih ureditev ter vprašanja državljanstva, enakosti, kulturne pluralnosti, nacionalizma, kulturne diskriminacije, rasizma, distributivne politike in politike priznanja, vprašanj narodotvornost in manjšinske kulturne skupnosti.

Za *Izbirne strokovne filozofske predmete* glej predstavitevna zbornika drugostopenjskega pedagoškega študijskega programa Filozofija in drugostopenjskega študijskega programa Filozofija.